

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

МАГІСТР
(освітній ступінь)

Кафедра теорії архітектури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

 /В. О. Кашченко /
« ____ » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Методика наукових досліджень,
ліцензування та патентування наукової продукції
(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
191	Архітектура та містобудування
	ОНП «Архітектура будівель і споруд»

Розробники:

Ковальська Г.Л., доктор архітектури, професор

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії архітектури

протокол № 7 від «12» квітня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

/ Г. Л. Ковальська /

Схвалено гарантом освітньої програми

Гарант ОП

(підпис)

/ Г. Л. Ковальська /

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол № 5 від «25» квітня 2022 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна (вечірня)										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.	КП	КР	РГР	Інд. завд.				
				Разом	у тому числі										
Л	Лр	Пз													
191	Архітектура та містобудування Архітектура будівель і споруд	3	90	36	20		6	64				1	3	1	

Мета та завдання освітньої компоненти

Предметом дисципліни є вивчення загальних положень та основ наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування.

Мета курсу полягає у всебічному розвитку творчої особистості студента шляхом послідовного оволодіння засобами, методами та прийомами дослідницької та проектної роботи в галузі архітектури.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- ознайомлення студентів-магістрів з основами сучасних наукових архітектурно-містобудівних досліджень;
- освоєння наукових методів дослідження архітектурних чи містобудівних об'єктів;
- охорона інтелектуальної власності.

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>).

Компетенції та програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст	Програмні результати
Інтегральна компетентність		
ІК	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування	
Загальні компетентності та програмні результати		
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	
ЗК04	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	
ЗК07	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	
Фахові компетентності та програмні результати		
СК01	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах	
СК06	Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування	
СК11	Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.	
СК12	Здатність аналізувати та використовувати в архітектурно-містобудівній діяльності інформацію щодо законодавчих документів, державних будівельних норм і правил	
СК14	Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері архітектури та містобудування	
Програмні результати навчання		
РН01	Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень	
РН02	Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для	

	проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур
РН03	Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій
РН12	Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно- містобудівних проєктів
РН15	Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування
РН17	Планувати і виконувати наукові дослідження в сфері архітектури та містобудування

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Методика наукових досліджень

Лекція 1. Методологічні основи наукових досліджень

Тема 1. Вплив науки на сучасну архітектурно-містобудівну діяльність

Тема 2. Організація наукової діяльності в країні

Тема3. Особливості науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти

Лекція 2. Поняття про науково-дослідну роботу

Тема 1. Напрямки науково-дослідних робіт

Тема 2. Основні критерії формування теми науково-дослідної роботи

Тема3. Загальна схема наукового дослідження

Лекція 3. Вступ до науково-дослідної роботи

Тема 1. Актуальність теми дослідження

Тема 2. Структура вступу до науково-дослідної роботи

Тема3. Наукові методи теоретичних та емпіричних досліджень

Лекція 4. Структура науково-дослідної роботи магістра

Тема 1. Аналіз теоретичного та практичного досвіду за темою дослідження

Тема 2. Теоретичні засади наукового дослідження

Тема 3. Впровадження наукових пропозицій в архітектурне проєктування

Лекція 5. Комплексний і системний підходи в наукових дослідженнях

Тема 1. Особливості комплексного підходу

Тема 2. Особливості системного підходу

Тема3. Визначення архітектурних і містобудівних об'єктів як системи

Лекція 6. Підготовка науковців у закладах вищої освіти

Тема 1. 3-й освітньо-науковий рівень вищої освіти

Тема 2. Опублікування результатів наукової діяльності

Тема3. Ідентифікація науковців. Пошукові системи наукових публікацій

Лекція 7. Вирішення актуальних проблем розвитку міста в науковій роботі магістра спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»

- Тема 1. Містобудівна документація, як основа подальших містобудівних перетворень
Тема 2. Історико-архітектурні передумови розвитку територій
Тема 3. Архітектурно-містобудівні прийоми відновлення міського простору

Змістовний модуль 2. Ліцензування і патентування наукової продукції

Лекція 8. Огляд державних науково-дослідних робіт (НДР) в галузі архітектури та будівництва

- Тема 1. Формування проблеми НДР на рівні державних та комунальних структур
Тема 2. Порядок замовлення НДР державними та комунальними структурами
Тема 3. Огляд прикладів замовлень НДР

Лекція 9. Охорона інтелектуальної власності

- Тема 1. Нормативно-правова база
Тема 2. Поняття «патент», «патентна документація»
Тема 3. Порядок оформлення патентної наукової продукції

Лекція 10. Патентування промислового зразка

- Тема 1. Промисловий зразок, як результат творчої діяльності
Тема 2. Порядок патентування промислового зразка
Тема 3. Патентно-інформаційна база. Реєстр промислових зразків.

Практичні заняття

Практичне заняття 1. Особливості наукової роботи здобувачів ОНП «Архітектура будівель і споруд». Визначення наукової проблеми; обґрунтування актуальності.

Практичне заняття 2. Формування теми наукового дослідження. Встановлення об'єкта і предмета дослідження.

Практичне заняття 3. Підготовка тез до наукової конференції.

Індивідуальне завдання

Реферат «ВСТУП ДО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ»:

1. Актуальність теми
2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами
3. Мета дослідження
4. Завдання дослідження
5. Об'єкт дослідження
6. Предмет дослідження
7. Межі дослідження
8. Методи дослідження
9. Передбачувана наукова новизна
10. Передбачуване практичне значення
11. Публікації автора

12. Список використаних джерел

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачи можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проєкту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Інд. робота	Залік	Сума балів
Змістовні модулі				
1	2			
28	12	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	Зараховано
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен

виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006.
2. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования (2-е изд., испр.). МАУП. Киев, 2004. 216с.
3. Білоконь Ю.М., Фомін І.О. Наука і творчість в архітектурі / Ю.М. Білоконь, І.О. Фомін, - За ред. І.О. Фоміна. – К.: Логос, 2006 – 208 с.
4. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник / С.Е. Важинський, Т.І. Щербак. – Суми. Сум. ДПУ ім. А. Макаренка, 2016 – 260 с.
5. Гаврилов Е. В. Технологія наукових досліджень і технічної творчості / Е. В. Гаврилов, М. Ф. Дмитриченко, В. К. Доля та ін. – Київ : Знання України, 2007. – 318 с.
6. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демідов В.Ж. Методология научных исследований: навчальний посібник / В.І. Зацерковний, І.В. Тішаєв, В.К. Демідов. – Київський НУ ім. Т. Шевченка, Ніжин, 2017 – 236 с.
7. Ковальський Л. М., Лях В. М., Дмитренко А. Ю. та ін. Типологія громадських будинків та споруд: посібник (для студентів вищ. навч. закл.). Основа. Київ, 2012. 272 с.
8. Колесніков О.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / О.В. Колесніков. – К.: Центр навчальної літератури (ЦНЛ), 2017, - 144 с.
9. Корчагин А. Г. Правовые аспекты передачи технологий на коммерческой основе [Текст] / А. Г. Корчагин, Н. И. Золотых. – М. : ИНИЦ Роспатента, 2000.
10. Корягін М., Чек В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / М. Корягін, В. Чек. К.: Алерта. 2019. – 492 с.
11. Криворучко Н.И. Специфика архитектурного творческого процесса. - К: НИИТАГ. - 2000.- 86 с
12. Кринецкий И. И. Основы научных исследований / И. И. Кринецкий.– Киев - Одесса :Вища школа, 2001. – 208 с.
13. Крушельницька О.В. Методология та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О.В. Крушельницька. - К.: Кондор, 2003. - 192 с.
14. Лаврик Г. І. Основи системного аналізу в архітектурних дослідженнях і проектуванні КНУБА. Українська академія архітектури. Київ, 2002.138с.
15. Мещерякова О.М. Методи дослідження міської рекреації. Архітектурний вісник КНУБА 2018. Київ. Вип. 14-15. С.391-399
16. Ніколаєнко А. І. Реєстрація договорів про передачу прав на об'єкти промислової власності [Текст] / А. І. Ніколаєнко, Л. А. Линяйло. – К. : Ін'юре, 2014.
17. Овчинникова Н.П. Основы науковедения архитектуры: учебн. пособие. СПбГАСУ. Санкт-Петербург, 2011. 288с.
18. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний

посібник для студентів, курсантів, аспірантів / під ред. А.Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.

19. Основи наукових досліджень: організація самостійної та наукової роботи студента: навч. посібник / [Я.Я. Чорненький, Н.В. Чорненька, С.Б. Рибак, Д.Д. Сердюк] – К.: Професіонал, 2006. – 199с.

20. Панченко Т. Методологія та методи наукових досліджень. Підручник – Ніжин: " Аспект-Поліграф" – 252 с. 2.

21. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. – К: Знання, 2007. – 270 с.

22. Плотников В. Ю. Патентование изобретений и продажа лицензий на внешнем рынке [Текст] / В. Ю. Плотников, Е. Н. Плотникова. – М. : ЗАО Бизнес-школа «Интел-синтез», 2009.

23. Право інтелектуальної власності [Текст] / за ред. О. А. Підпригори. – К., 2004.

24. Про наукову і науково-технічну діяльність ЗАКОН УКРАЇНИ від 13.12.1991 № 1977-ХІІ

25. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі»: Закон України : [офіц. текст від 1 червня] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 2000 ; № 177-III із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 21 грудня 2000 р. № 2188 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 8. – С. 37.

26. Проценко С.М. Принципи та методологічні підходи досліджень в ландшафтній архітектурі. / С.М. Проценко в збір. наук. праць "Машинобудування та територіальне планування" №51 – 2014. – с.475-479.

27. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник / І.С. П'ятницька-Позднякова. - К., 2003. - 116 с.

28. Ришова І.С. Наукові основи дизайну (опорний конспект лекцій) / І.С. Ришова. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 58 с.

29. Ростовський В.С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підручник / В.С. Ростовський, Н.В. Дібрівська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.

30. Сиденко В.М., Грушко І.М. Основи наукових досліджень – Харків, Вища школа, 2002. – 200 с.

31. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. (2-го вид., перероб. і доп.) Знання. Київ, 2007. 317с.

32. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник. – К.: Академвидав, 2004. – 20

33. Шейко В.М., Кушніренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушніренко. – К.: Знання-Прес, 2003 – 295 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб сайт Державної науково-технічної бібліотеки України (ДНТБ України) <https://dntb.gov.ua/>

2. Офіційний веб сайт Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент) <https://ukrpatent.org/uk/articles/bases2>

3. База патентів України <https://uapatents.com/>